

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 37 nr. 20

14. november 2024

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

STARK

SYDGRØNLANDS FØRENDE TRÆLAST

Kilaapaq Aqquataa B 962, 3920 Qaqortoq

Telefon 38 37 30

Åbningstider:

Mandag-fredag 7.00-17.00

Lørdag 8.00-12.00

E-mail: oec.qaqortoq@stark.gl

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

Angalanissavit tullia
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk

- Suliffeqarfitut inniminninermi attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Nammineq akligassaatit attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

Bestil din næste rejse
hos Greenland Travel

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 70 11 07 • www.greenland-travel.gl

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppersaattit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Suliffeqarfik ikiorsiinngitsoorneq pillugu: Politikki ikiorsiinissamut aporfiuteqinagu

Kujataani namminersortunut sikorsuarnit eqqugaasunut iliuseqaqqinniarnatik Inatsisartuni politikerit oqareerput. Tamanna inuiaqatigiinnut kingunipiloqarsinnaasoq, Miki Jensen oqarpoq.

Takornarialerisunut ikiorsiissuteqarnissamik neriorsuutigineqaraluartoq, sapaatit akunnialuit matuma siorna itigartinneqarpoq.

Tamannali Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami ilaasortat akornanni politikkikkut immaanninnguummat, suliaq puigorneqarsimarataannaavoq,

Innovation South Greenlandillu pisortaata, Miki Jensenip, tamanna uggoraa:

- Una ajornartorsiut pineqarunnaarluni politikkikkut oqalinninngortoq isigalugu ajuusaarnarpoq.
- Politikkikkut kina oqarsimava, kina oqarsimannginnerseq, tassunga saatsinneqartoq. Isumaqarpunga ajornartorsiut una qanoq aqqinneqarsinnaanersaq eqqartoqqinneqartariaqartoq, taanna oqarpoq.

Siunissamut eqqasunneq

Suliffeqarfiup, Miki Jensenip aggerfiata, Kommune Kujalleq suleqatigalugu kujataani inuussutissarsiorneq, takornarialerineq aallarnisaanerlu siuarsarniarsaraa.

Politikkerinilli tapersersorneqanngikkaanni tamanna ajornakusoorsinnaavoq.

Nunap ilaani aningaasatigut ajornartorsiorfioreersumut tamanna kinguneqapilussinnaavoq:

- Una ajornartorsiorneq naleqarsinnaaqaq. Suliffeqarfiit annaaneqarsinnaapput, aamma ukua takornarialerisut ataasiakkaat matoriasaarnissaat kingunerisinnaavaa.
- Taamaattumik iliuseqartoqarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq, Miki Jensen oqarpoq.

- Kujataamiunik, ilungersoreertunik ineriartulersitsinissamullu nukinnik sumi tamaniit pisariaqartitsisunik, eqqasut-toqaqaq.

Ikiorsiinissaq qularutaasimanngikkaluartoq

Kujataani takornarialerisut ikiorserneqarnissaannik qinnuteqaat oktoberip qiteqqunnerani ataatsimiitsitaliamit itigartinneqarmat amerlasuut tupaallaatigaat.

Qinnuteqaasiortoq Niuernermut Naalakkersuisoq, Naaja Nathanielsen tupaallannerpaavoq:

- Taamaattumik siunnersuutima naalakkersuisunit suliarineqareerluni akuerineqareersup naalakkersuisoqatigiillu kisaatigisaattut ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarpat,

Nutaaq
kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Mob. 49 44 60

e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iliqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

21. november 2024

Normu tullesaq saqqummissaaq:
Næste nummer udkommer:

28. november 2024

taava siunnersuutima aamma amerlanerussuteqartunit akue-
rineqamissaa naatsorsuutigaara, taanna taamani oqarpoq.

Ikorsiissutit oqallisaangaatsiarnarat naalakkersuisoqatigiit
siornatigutulli patajaatigiunnaarannik ersersitsivoq.
KNR-ip Múte B. Egede apersorniarlugu oktobarip 23-anili
attaveqarfigisaraluarpa - taannami naalakkersuisunut naa-
lakkersuisoqatigiillu suleqatigiinnerannut akisussaasuuner-
paavoq.

Imalu ilaatigut apererusukkaluarparput:

Ikorsiissutit pillugit naalakkersuisut isumaqatigiinnerannik
Naaja Nathanielsenip paasinninneratuulli isumaqarnersoq?

Naalakkersuisut neriorsuutaat siunissami tatigineqarsinnaa-
nersut?

Naalakkersuisoqatigiit sulii ataatsimoortutut paasineqassa-
nersut?

Una suliaq suleqatigeeqqinnissamut qanoq isumaqassaner-
soq?

Akineqarnissatsinnulii sapaatip-akunnera utaqqereertugullu,
siulittaasup allatsini aqqutigalugu naatsumik ima akivoq:
"Naalakkersuisut siulittaasuat Naalakkersuisoq Naaja
Nathanielsenip oqaasiinut kingullernut innersuusivoq alla-
millu ilassutissaqarani."

Kujataani takornarialerisut ikorsiissut amigaatigeqisartik
pissagaat Miki Jensenip Naaja Nathanielsenitulli naatsor-

suutigigaluarpa:

- Tupannaqaaq. Naatsorsuutiginiuguqaluarparput una siun-
nersuut akuerineqassasoq. Naalakkersuisut, Kommune
Kujalleq susassaqartullu taakkua ataatsimeeqatiginikuullu-
git oqariartuut taannaammat, taanna oqarpoq.

Inuiaqatigiinnut kinguneqarujussinnaavoq

Ajornartorsiummut aaqqiissuteqartoqanngippat, takornaria-
lerisunuinnaanngitsaq - tassa inuiaqatigiinnut tamanut kin-
guneqapilussinnaasoq Miki Jensen oqarpoq:

- Politikkikkut oqariartuutaavoq takornarialerineq ineri-
ar-tortinneqassasoq, massakkut mittarfiit naammassilerput.
Takornarissat amerliartuinnarput.

- Ukiumiik ukiumut aaqqinneqarsinnaanngitsumik, qaqeq-
qissagutta sivisusinnaavoq. Taamaattumik una immikkut
isigineqarnissaa pingaarluinnarpoq, Miki Jensen oqarpoq.

Taamaattumillu politikerit suliaq unitsiinnarnagu iliuuse-
qassasat Innovation South Greenlandimi pisortaq neriup-
poq.

- Oqariartuutiginiaarparput aaqqiissutissamik ujaarlertoqarta-
riaqartoq. Massakkut inissisimaffik naammaginangilaq.
Minnerpaamik utaqqiisaagallartumik akileraamissamut
utaqqigallarsinnaaneq aaqqiissutitut siunnersuutigisinnaa-
varput. Taava immaqa aaqqiissutit allat eqqartorneqarsinna-
allutik. Taanna Inatsisartunut kaammattuutiginiarpara, Miki
Jensen naggasiivoq.

JUULLERPALUTTOQ SANAVARPUT

VI BYGGER JULESTEMNINGEN

PR. STK.
749.-

HELLY HANSEN
WORKWEAR FIBER-PELSJAKKE
Gennemgående lynlås og høj hals. Fremstillet af 100% genbrugsmateriale.
(Best. nr. 2285390)

SNESLYNGE
STX2000. Håndholdt batteri-sneslynge.
Incl. 1 x 4Ah batteri og lader.
(Best. nr. 9796672)

1.295.-

BOSCH
Invented for life

BOSCH AKKU SKRUEMASKINESÆT
GSR 12V-15. Leveres i praktisk taske incl. 2 x 2,0 Ah batteri bitsæt og lader.
(Best. nr. 7440450)

1.299.-

QR-KODE SCANNERI-ARLUGU AVIISI UANI TAKUUK IMALUUNIIT STARK.GL-IMI

SCAN QR-KODEN OG SE TILBUDS-
AVISEN HER ELLER PÅ STARK.GL

JUULLERPALUTTOQ SANAVARPUT
VI BYGGER JULESTEMNINGEN
259.-

Priserne gælder fra fredag d. 15. november til mandag d. 23. december 2024.
Der tages forbehold for pris- og tilgængelighedsændringer. Tjek og udsalg varer samt forsendelse leverancer. Så længe lager haves.

BESØG OS PÅ FACEBOOK
@STARKKALAALUTTHUUAAT

Medlem af CSR Greenland

STARK Ilulissat
STARK Aasiaat
STARK Sisimiut
STARK Tasilaq
STARK Nuuk
STARK Qaqortoq

STARK Qaqortoq
Box 339 • 3920 Qaqortoq
Tlf. 38 37 30

Ny corona-variant

I Danmark stiger antallet af corona-smittede ret hastigt, og ude i den store verden vinder en ny covid-19-variant frem. Der er også nyt om senfølger.

En ny corona-variant omtales nu vidt og bredt i udenlandske medier: XEC kaldes den.

I midten af oktober var XEC ansvarlig for over 10 procent af COVID-infektioner i USA. Det gør den til den næstmest udbredte variant. Stadigvæk halter den dog langt efter Omicron-varianten KP.3.11, som tegner sig for over 50 procent.

- Men det er bestemt en variant, som jeg har mit øje på, siger en amerikansk virusekspert, Elizabeth Hudson, til Los Angeles Times.

XEC blev først identificeret i Tyskland i juni.

I den forløbne uge bragte Newsweek en artikel om sagen og talte blandt andet med professor Francois Balloux om den bekymring, der er opstået på sociale medier og gengivet i visse traditionelle nyhedsmedier, nemlig at XEC skulle være ekstra smitsom.

Men selvom den breder sig hurtigt i blandt andet England, er der ingen høje alarmklokker, der ringer:

- XEC har en meget lille overførsels-fordel i forhold til de fleste andre varianter, der i øjeblikket er i omløb, udtaler professor Francois Balloux.

Er den mere farlig?

Den nye variant nævnes også i danske medier. Berlingske skriver, at der er »kraftig vækst« i covid-19 smitten i øjeblikket. Det viser undersøgelser af spildevand, hvor covid-19 kan registreres i indholdet. Hvilken variant, der breder

sig hurtigst i Danmark, er dog ikke oplyst.

Hjemmesiden Yale Medicine – der er den digitale platform for et af USA's førende universiteter for uddannelse af læger – skriver, at XEC kan blive vinterens dominerende.

- En grund til bekymringen er, at XEC har bevæget sig hurtigt nok til at overgå væksten af alle andre SARS-CoV-2-varianter i nogle få områder i Europa, udtaler Scott Roberts, specialist i infektionssygdomme til hjemmesiden.

Ét spørgsmål, som læserne nok stiller sig, er, om varianten er mere farlig end de andre, vi har oplevet. Det tyder det ikke på.

- Jeg er ikke bekendt med nogen ændringer i virussens adfærd ud over dens øgede overførbarehed, siger Scott Roberts.

Samme melding kommer fra engelske eksperter.

- Aktuelle oplysninger tyder ikke på, at vi skal være mere bekymrede over denne variant, men vi overvåger dette nøje, udtaler epidemilog Jamie Lopez Bernal fra den britiske sundhedsstyrelse, UKHSA.

Symptomerne er også genkendelige. De inkluderer (men er ikke begrænset til) hoste, løbende næse, diarré, feber eller kulderystelser, åndenød og tab af smag eller lugt.

Landslægeembedet i Grønland har oplyst til AG, at der i Grønland er forskellige varianter i omløb og nævner også disse corona-symptomer – kvalme, muskelsmerter, hovedpine og ondt i halsen.

Forhindrer dødsfald

Myndighederne i Grønland har lanceret dette års vaccina-

tionsprogram, som også omfatter bygder. Udvalgte grupper er blevet opfordret til at få et stik. Vaccination har vist sig effektiv i kampen mod svær sygdom og i værste fald livstruende situationer.

Hos de fleste giver Covid-19 mild infektion, men for nogle

kan situationen blive kritisk.

I alle tilfælde er vaccination for de udsatte grupper en dokumenteret hjælp. For eksempel skønner WHO, at vaccination på 2,5 år har forhindret 17.000 covid-19-dødsfald i Danmark.

Og millioner i Europa:

- Covid-19-vaccinerne har i perioden fra december 2020 til marts 2023 mindsket dødsfald som følge af pandemien med mindst 59 procent, hvilket har reddet mere end 1,6 millioner liv i WHO's europæiske region. Ifølge undersøgelsen kunne det nuværende kendte dødstal i regionen på 2,2 millioner have været hele 4 millioner uden vaccinerne, skriver Statens Serum Institut om undersøgelsen.

Udmattelse?

Statens Serum Institut bringer også en anden nyhed om corona. Et stort emne har været de såkaldte senfølger, altså de helbredsproblemer folk oplever på længere sigt, når de har været smittet med corona.

En af de velkendte er længerevarende udmattelse. Men ifølge en ny undersøgelse er det problem faktisk mindre udbredt end frygtet. Især efter vaccinationerne blev indført, og efter omikron-varianten indtog scenen.

- Det er betryggende at se, at de fleste i vores studie ikke oplevede træthed og udmattelse i sådan en grad, at man kunne tale om klinisk relevant længerevarende udmattelse. Det gjaldt uanset, om de var smittede eller ej, siger professor og afdelingschef på SSI Anders Hviid til seruminstitutets hjemmeside.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektro
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatore	Døgnavagt
Belysningsteknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

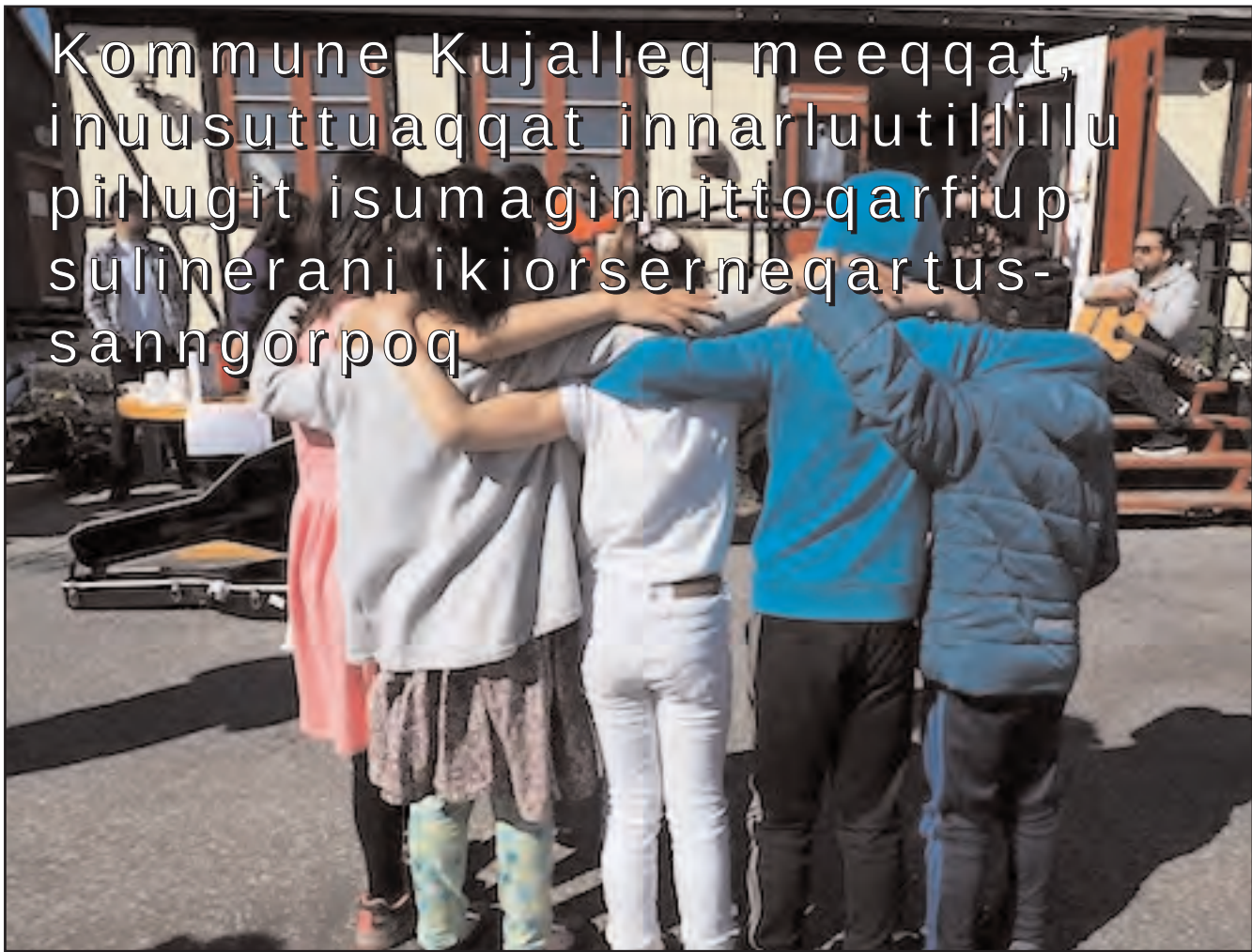
*Qinigassaqaqarluartoq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S
Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500

Vagttlf.: 494530

Kommune Kujalleq meeqqat, inuusuttuaqqat innarluutilillu pillugit isumaginnittoqarfiup sulinerani ikiorserneqartussanngorpoq

Sulisunik isumaginninnermi siunnersortitut ilinniarsimasunik kajumissaariniarnermini tigumminiinnarniarnerminilu Kommune Kujalleq ukiuni qassiinngortuni ilungersunartorsiorsimavoq.

Kommune ullumikkut meeqqanut tunngasunik suliassaaterpassuaqarpoq sulisussaaleqillunilu, pingaartumik Nanortalimmi Qaortumilu inatsisit malillugit suliassat suliarinissaannut sulisussaaleqilluni. Taamaammatt Borgmester Stine Egede 2024-mi septembarimi Naalakkersuisunut isumaginninnermi suliassalerisunik amigaateqarneq pilugu ikiorneqarnissamik noqqaassuteqarluni saaffiginnip-poq.

-Suliassat meeqqanut, inuusuttuaqqanut innarluutilinnullu tunngasut suliarisinnaajumallugit ukiuni marlussunni siunnersortinik avataaneersunik atuisariaqarsimavugut. Taakku suliaqarsimaqaat namminerlu sulisutsinnut oqilisaassisimaqalutik, aningaasaqarnittali sinnersortinik atuisinnaassuserput killilerpaa taakku kommunimut akisoqimmata, borgmesteri Stine Egede tikkuaavoq.

Borgmesterip ikioqqulluni noqqaassuteqarnerata kingorna isumaginninnermi sulisoqarniarneq kiisalu suliassaqarfinni assigiinngitsuni suliassat nalunaarsorsimasut amerlassusiat pillugu paasissutissanik Naalakkersuisunut nassiussisoqarpoq. Isumaginnittoqarfimmi innarluutilinnut suliat 300-iunerannik kiisalu meeqqanut inuusuttuaqqanullu suliat ammasut 857-iunerannik aammalu suliarinissaanut nukis-saqannginneranik kommune Naalakkersuisunut ilisimatit-sissuteqarpoq.

-Isumaginnittoqarfimmiit isumakuluutigineqartut soorunami assorsuaq pimoorullugit tiguagut. Ikioqqulluta noqqaassuteqarnitsinnut Naalakkersuisut aallaqqaammulli tusaaniarsimapput. Naalakkersuisut ikiorsiinerat qanoq ittuussanersoq pissanngatigisimavara. Uannut pingaarnerpaaq tassaavoq innuttaasut pisinnaatitaaffigisamittut ikiorneqassasut, maanalu taama pineqartussanngorput, Borgmesteri oqarpoq.

Tassa imaappoq suliassaqarfinni taakkunani aqutsineq ingerlatsinerlu Meeqqanut Inuusuttuaqqanullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarallassaaq.

Isumaginninnikkut suliassat sinneri, soorlu pisortanit ikior-siisarneq utoqqarnullu tunngasut kommunimit isumagine-qassapput.

-Ullumi isumaginnittoqarfimmi sulisut tamaasa pissutsit qanoq innerannik ilisimatippavut, aqutsinissamullu pisin-naatitaaffimmik Naalakkersuisunut pitsaasumik tunniussi-soqarnissaa qilanaaraarput meeqqat, inuusuttuaqqat innar-luutilillu kommunimi sullinneqarnissaat pisariaqartoq qularnaarneqarsinnaaniassammat, Stine Egede oqarpoq.

Toqoraaviup Neqip kaaviiaartitai appariarput

**Toqoraaviup Neqip amigartooruteqangaatsiartup ukiumi naatsorsuorsiorfiusumi kingullermi 2023/24-mi kaaviiaartitai 34 millionit koruuninit 28 millionit koruuninut appariarput, angusallu pitsaanngitsut 1,05 millionit koruuninik amigartooruteqarlutik, taakkulu ukiup siuliani amigartoorutinit 1,4 millionit koruuninik ikinne-
rupput.**

Neqi A/S-ip naatsorsuutai septembarip 20-ani akuerineqarput, KNI-llu ingerlatseqatigiiffiutaata sulisui 17 procentinik ikilisimasut, tassa 38-nit 32-nngorlutik, tassani takuneqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut sulisunut aningaasartuutit 9,9 millionit koruuninit 4,7 millionit koruuninut appariarjussuarsimapput.

Sulisunut aningaasartuutit taama appariartiginerat arlalinnik pissuteqartoq, Neqimi pisortaq Ole Vestergaard Sermitsiamut ilisimatitsivoq. Sulisut arfinilinnik ikilisanerata agguaqatigiissillugu 866.000 koruuninik akissarsiaqarnernik pissuteqanngilaq, tamassumami sulisunut aningaasartuutit 5,2 millionit koruuninik appartissavai.

Naatsorsueriaatsit nutaat

Ingerlatseqatigiiffik „suliffeqarfinni nalinginnaasumik periaaseqarnissamut qaninnerulerniarluni“ naatsorsueriaatsiminik allannguiniarluni aalajangersimasooq, taanna ilisimatitsivoq. Taamaasilluni sulisartut akissarsiaat, tunisassiornermi toqqaannartumik aningaasartuutaasut, maanna nioqutissanut tunisassiarineqartunut akigitinneqartunut ilaasalersut nassuiaataavoq.

- Sulisunut aningaasartuutit 1,5 millionit koruuninik ikinne-
rupput, tamatumunngalu arlallit pissutaapput:

Ingerlatsinerup pitsanngorsarneqarnera, 2023-mi toqutat 2022-mut sanilliullugit ikinnerunerat eqqiaanerullu allamut isumagisassanngortinneqarnera, Ole Vestergaard oqaluttuarpoq.

Oqaatsit piviusumit allaanerulluinnartut

„Toqorakkat ikinnerunerat“ pillugu nalunaarut 2022/23-mut 2023/24-mullu aqutsisut nalunaarusiaannit allaanerulluinnarpoq, tassanimi ima allassimasoqarmat:

“Tassannga najukkami savaatilinnik ukiumut savaaqqanik 20.000-inik tunisassiorartunik ingerlatseqatigiiffik qanimut suleqateqarpoq. Savaaqqat neqaat pitsaassutsimik nalunaaqutserneqartinnagit tuninialersinnagillu assigiinngitsunut

aggorlugit 350 tonsinngorlugit suliarineqartarput”.

Ingerlatseqatigiiffimmik, KNI-mik kanngunartuliornerup kingorna ukiuni arlalinni isertortumik amigartooruteqangaarsimasumik, aningaasaqarnikkut tapersersuinissamik KNI A/S-imit suli pilersaaruteqartoq naatsorsuutit takutippaat. Taamaasilluni KNI A/S-ip Neqimi nammineq aningaasaatit iluarsartuunniarlugit ukiumi naatsorsuorsiorfiusumi kingullermi akiitsut 142,5 millionit koruunit isumakkeerfigisariaqarsimavai.

Tapersersuinnermut uppersarsaat

Naatsorsuutit ilanngussaanni ima allassimasoqarpoq:

- Ingerlatseqatigiiffiup piginnittuata KNI A/S-ip ingerlatseqatigiiffik tapersersuinissamik tunuarniarnermillu nalunaaruteqarpoq, taamaalilluni ingerlatseqatigiiffiup ingerlaannarnissaa qulakkeerneqarluni. Tapersersuinissamik nalunaarut 31. marts 2025-ip tungaanut atuuppoq.

Tapersersuinissamik nalunaarut sivitsorneqarsinnaasooq aqutsisut naliliipput, tapersersuinissamik nalunaarutit atuukkunnaarnerani ingerlatseqatigiiffiup ingerlaannarnissaa qulakkeerniarlugu tamanna pisariaqassappat.

Neqi A/S-ip annaanneqarnissaanut pilersaarut siunissami piviusunngortinneqarsinnaanersoq aqutsisut nalunaarusiaanni eqqaaneqanngilaq.

Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianiittoq aggustimi Sermitsiamut ilisimatitsivoq Neqip siunissaa pillugu aaqqiissutisamik suli suliaqartoqartoq, tassani piginneqataanermut periutsit assigiinngitsut eqqarsaatigineqarlutik.

Suliniaqatigiiffik naalakkersuisoqarfinni assigiinngitsuneersoq KNI-milu qullersat isumaqatigiinniartut. Neqi ukiumoortumik naatsorsuutini 6 millionit koruunit missaannik nammineq aningaasaateqarpoq.

Savaaqqanik toqoraaneq naammassivoq

Qaammatit kingulliit marluk toqoraaffiusut pingaarutillit pillugit pisortaq ilisimatitsivoq sapaatip-akunnerata siuliani ukiumoortumik savaaqqat toqorarneqareermata nersutaatinik toqoraaneq aallartittoq.

- Toqoraaneq ingerlalluarpoq annertuumik akornuserneqarani, ilisimatitsivoq.

Ombudsmand: Yderst uheldig sprogbrug i Kommune Kujalleqs afgørelse til borger

KOMMUNE KUJALLEQ

En kvinde i Kommune Kujalleq fik en uhøflig og upassende behandling af forvaltningen i forbindelse med en børnesag, vurderer Ombudsmanden for Inatsisartut.

De offentlige myndigheder skal optræde venligt og hensynsfuldt og overholde god forvaltningsskik. Men det for søgte Kommune Kujalleq over for en borger i april 2023.

Sådan konkluderer Ombudsmanden for Inatsisartut efter sin gennemgang af kommunens afgørelse om at anbringe en pige uden for hjemmet med samtykke.

- Det er vores vurdering, at din evne til at mentalisere er bekymrende lav, når du tillægger et barn på tre år at kunne sikre sin egen tryghed, skrev Kommune Kujalleq dengang til pigens mor.

- Det er ligeledes vores vurdering, at du som mor har prioriteret andre områder i dit liv, end at sikre dine børn trykke

og omsorgsfulde opvækstvilkår. Du har udvist et mønster igennem lang tid, hvor prioritering og valg af forskellige mænd har gået forud for at drage omsorg for dine børn, lød det videre i afgørelsen.

Men den slags vendinger er nedladende og unødigt stødende, og det kan svække tilliden til offentlige myndigheder, mener Ombudsmanden.

Kommune Kujalleq: Et enkeltstående tilfælde

Ombudsmanden mener også, at kommunen har mistænkeliggjort borgeren med en advarsel om ikke at begå socialt bedrageri.

- Det er dermed min samlede vurdering, at sproget, tonen og de formuleringer kommunen har brugt i afgørelsen, ikke er i overensstemmelse med god forvaltningsskik i forhold til den måde en offentlig myndighed bør udtrykke sig over for borgerne, da der herved kan rejses tvivl om kommunens saglighed og objektivitet. Det finder jeg yderst uheldigt, skriver Ombudsmanden for Inatsisartut.

Kommunen bekræfter selv i sit svar til Ombudsmanden, at sagen burde være håndteret bedre:

- Kommune Kujalleq forsøger til enhver tid at efterleve god forvaltningsskik, og dermed opnå en hensigtsmæssig og tillids- skabende relation til borgerne – herunder også til denne forælder. Det må derfor anses at denne afgørelse kan betragtes som et enkeltstående tilfælde, der ikke helt lever op til Kommune Kujalleqs intentioner om at samarbejde med borgerne på bedste vis.

Kommune Kujalleq

Hvem har ansvaret for vejvæsenet?

Ass.: / Foto: Gert Hansen

af Rainer Permien

Alle kender til isglatte veje i vinterhalvåret og derfor kræves netop en forudseende hensyntagen til byens trafiksikkerhed, der er gældende for alle trafikanter, om fodgængere eller bilister i byen!

Hvilke forudsætninger gøre sig gældende for grusning af veje og stier og hvordan er prioriteringen?

Forvaltningens ansvarlige person bør være væsentlig mere opmærksom på grusning af specielt byens mange bakker med sideveje, vejkanterne og tilhørende stier og ikke kun enkelte steder!

Uanset hvilket skotøj, udstyr eller andet trafikanterne er udstyret med for at forebygge uheldet, er færdslen på byens veje og stier forbundet med fare for fodgængere pga. manglende grusning eller mangelfuld snerydning. Fodgængere og andre dårlig gående trafikanter benytter vejkanter på by-ens kørebaner, dog er vejkanterne med ophobet sne eller is vanskeligt at færdes på!

Agter den ansvarlige på kommunen at forholde sig passiv uden foranledige grusning på vejkanter?

Manglende grusning på vejen Qummut og Tuia er en gentagne begivenhed til store gene for trafikken og fodgængere pga. meget glat føre. Til oplysningen var vejen Qaava gruset, men hvorfor ikke medtages en ligeså og en mere vanskelige bakke som Qummut med sidevejen Tuia?

Hvert år bliver denne vej ikke tilstrækkeligt tilgodeset af vejvæsenet, mht. snerydningen og ophobet volde af sne og is i vejkanterne i svinget til Tuia, hvor manglende grusning er til stor gene for fodgængere og bilister. Ældre og andre dårlige gående tør ikke færdes i trafikken og er derfor henvist til bussen, hvis denne kører, eller taxakørsel! Får personen godtgjort taxaregningen, fordi betalingen er foretaget forud via skat til nu manglende grusning?

Er ansvaret ikke placeret hos respektive forvaltning, der forsømmer deres forpligtelser eller ikke gider at beskæftige

sig med opgaven de er ansat til at udføre?

Selvom kommunen har økonomiske problemer, kan et faldulykke med efterfølgende dårlig helbred for personen ikke opvejes af manglende initiativer eller ligefrem forsømmelser fra forvaltningen. Kommunen har en ufravigelige forpligtelse for en behørig snerydning, også af vejkanterne, der benyttes af fodgængere. Dette inkluderer og kræver også grusning af vejkanterne og stier i hele byen?

Lidt opmærksomhed med sikkerhed for alle trafikanterne og retscaffenhed for byens veje og stier er til at foretrække, men dette kræver lidt ekstra og burde ikke være en uoverkommelig opgave for en forvaltning med ambitioner for imødegår ulykker på byens veje og stier?

Den ansvarlige person bør selv foretage inspektionen af vintervejens beskaffenhed mht. snerydningen og grusning, hvor jeg vil foreslå, at snerydningen af veje bør også foretages i perioden med tøjret således, at vejkanterne af sne og is kan blive fjernet samt diverse bump på vejene forårsaget af snekæder eller på vejstigninger under snerydningen. Det ville blive et særligt syn, hvis flere går med stok og armen eller ben i gips, fordi kommunens forvaltning fravælger en behørig grusning på bekostning af sikkerheden i trafikken?

Kommunens tekniske forvaltning bør svare på, om besparelsen er vigtigere end borgernes sikkerhed på vejene og stierne?

Vi betaler vel alle, også dem, der ikke er ejer af et køretøj, forud via kommuneskatten for ydelsen, dvs. snerydning og grusning, men hvorfor kan vi ikke modtage de ydelser vi har betalt for i vintermånederne med en tilstrækkelig grusning således, at fodgængere kan færdes på vejene uden væsentlige problemer.

Alle trafikanter bør have en jævnbyrdige berettigelse i byens trafik, så længe færdselsregler overholdes også af kommunen mht. sikkerheden på offentlige veje og stier!

Coronap allannguutaa nutaaq

Danmarkimi coronamik tunillatsittut amerliartupallaput, nunanilu allani covid-19-ip allannguutaa nutaaq siaruariartupiloorluni. Kingunerluutit pillugit aamma nutaarsiassa qarpoq.

Coronap nutaap allaatigineqarnera nunani allani tusagassiuutitigut maanna sammineqarluartoq: XEC-mik taaneqarpoq.

USA-mi oktobarip qiteqqunnerani COVID-19-imik tunillanneqarsimasut 10 procentii allannguummik XEC-mik tunillanneqarsimapput.

Taamaalilluni allannguutini tuniluuttoq taanna tuniluunnerpaap tulliatut inissisimavoq. Tassami sulii angoqqajanngilaa allannguut Omicron KP.3.11, 50 procentit sinnerlugit tunillatsissutaasimasoq.

- Allannguulli malinnaaffigeqqissaarpara, aamatulli pisoqar-nissaa ilimagilluinnarpara, Amerikamii virusinik ilisimasa-lik Elizabeth Hudson aviisimut Los Angeles Times-imut oqarpoq.

XEC-mik tunillatsissimasut siullerpaamik Tysklandimi juu-nimi paasineqarput.

Newsweekimi sapaatip akunnerani kingullermi tamanna allaaserineqarpoq, ilaatigut professor Francois Balloux oqa-loqatigineqarluni, inuit attaveqatigiittarfiisigut nutaarsias-saqartitsiviillu ilaannit erumagineqartoq, tassa XEC allannguutinit allanit tuniluunnerunerarlugu oqaatigineqar-mat.

Naak ilaatigut Tuluit Nunaanni sukkasuumik tunillaassuuk-

kaluartoq, annerusumik mianersoqqussuteqartoqanngilaq: - XEC allannguutinit allanut maannakkut atuuttunut sanil-liullugu tuniluunnera annerusutut oqaatigineqqarsinna-anngilaq, professor Francois Balloux oqarpoq.

Ulorianarnerua?

Allannguut nutaaq Danmarkimi tusagassiuutinit aamma allaaserineqarpoq. Berlingske allappoq covid-19-imik tunil-latsissimasut maannakkut amerliartupiloortut. Tamanna imermik atoriikkanik kuuttunik misissuinernit paasineqar-poq, taakkunanimi covid-19-imik akoqarnersut paasineqar-sinnaammata. Taamaattorli allannguut sorleq Danmarkimi sukkanerpaamik tuniluunnersoq paasissutissiissutigineq-anngilaq.

Nittartakkami Yale Medicine-mi — USA-mi universitetit nakorsannorgniarluni ilinniarfiit siuttuisa ilaanni — allassi-mavoq, XEC ukiuunerani atugaanerpaalersinnaasoq.

- Ernumassutissat ilagaat XEC-p ima siaruaatipallassimati-ginera, Europami nunat ilaanni amerlanngitsuni coronaviru-sip allaanerusup, SARS-CoV-2-p, siaruanneranin siuariar-nerulluni, nappaatit tuniluuttartut pillugit immikkut ilisima-salik Scott Roberts nittartakkamut oqarpoq.

Atuartartut ilaat immaq ima aperiumassapput: Allannguut pineqartoq misigeriikkatsinnit ulorianarnerunersoq.

Tamatumunngali takussutissaqanngilaq.

- Virusip tuniluutipallattarnerata saniatigut allannguuteqar-simaneranik ilisimasaqanngilanga, Scott Roberts oqarpoq. Tuluit immikkut ilisimasallit aamma taama isumaqarput.

- Maannakkut paasissutissat naapertorlugit allannguut tamanna ernumaginerusariaqanngilarput, taamaattorli nak-kutigilluarparput, nappaatinik tunillaassuuttunik ilisimatooq Jamie Lopez Bernal Tuluit Nunaanni peqqissutsimut aqutsi-soqarfimmit UKHSA-meersoq oqarpoq.

Malunniutai aamma ilisarnarluput. Taakkununga soorlu ilaallutik (taakkuinnaanngitsulli) quersorneq, kakkilertaneq, timminneq, kissarneqarneq imaluunniit qiaammertaneq, issannguneq aamma mamassutsit naamasinnaanerullu annaanerat).

Nunatta Nakorsaaneqarfiata AG-mut ilisimatitsissutigaa, Nunatsinni allannguutit assigiinngitsunik tuniluuttoqar-tartoq, aamma coronap malunniutai uku eqqaaneqarlutik – meriannnguneq, nukitigut anniarneq, niaqorlunneq toqqusa-arlunnerlu.

Toqumik pinngitsoortitsisartok

Nunatsinni oqartussat ukioq manna akiuussutissalersuinis-sartik saqqummiuppaat, taakkunanilu nunaqarfiit aamma ilaallutik. Eqimattat aalajangersimasut akiuussutissalartin-nissaminnut kajumissaarneqarput. Akiuussutissalersuineq nappaatinut ilungersunartunut ajornerpaamillu pisoqartillu-gu inuunermik ulorianartitsisartunut akiuussutissaasoq paa-sinarsivoq.

Covid-19-imik tunillatsinneq amerlanertigut sakkukitsumik malunniuteqartarpoq, ilaalli perulunnartumik napparsima-lersinnaallutik. Perulunnartorsiorsinnaasunut akiuussutissa-lerneqarneq iluaqutaasartoq uppersarsarneqareerpoq.

Assersuutigalugu WHO-p missingersorpaa Danmarkimi ukiut pingajuata affaani akiuussutissalersuinikkut covid-19-imik toqquteqarsinnaasut 17.000-it pinngitsoortinneqarsi-masut.

Aamma Europami millionikkaat:

- Covid-19-imut akiuussutissat kingunerinik piffissami decembarimi 2020-miit marsimi 2023-mut nunarsuaq tamakkerlugu tunillaassuuttoqarnerani toqusut ikinnerpaa-mik 59 procentimik ikileriarsimapput, WHO-llu Europami immikkoortortaqarfiani inuit 1,6 millionit sinneqartut anna-aneqarsimallutik. Misissuineq naapertorlugu maannakkut nunarsuup immikkoortuani tamaani toqusut 2,2 millioniu-sut, akiuussutissalersuisoqarsimanngitsuuppat 4 millioniusi-massagaluartut, Statens Serum Institut misissuineq pillugu allappoq.

Qasoqqaneq?

Statens Serum Institut-imit corona pillugu aamma allamik nutaarsiassaqarpoq. Kingunerluutit, tassa inuit coronamik tunillatsissimanermik kingorna piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu peqqiilliutiginnaasaat sammineqangaat-siarput.

Ilisimaneqarluartut ilagaat piffissami sivisunerusumi qasoq-qaneq. Misissuinerulli nutaap takutippaa ajornartorsiut tamanna ernumagineqartumit nalinginnaannginnerusoq, ingammik akiuussutissalersuisoqartalernerata omikron-illu tuniluunnerata kingornagut.

- Misissuinerumi peqataasut amerlanersaat qasoqqanermik sivisuumik ilungersunartumik atugaqarnermik taaneqarsin-naasumik misigisaqarsimannginnerat tuppallernarpoq, tunil-latsissimanertik tunillatsissimannginnertilluunniit apeqqu-taatinagu, professori SSI-milu immikkoortortaqarfimmi pisortaq Anders Hviid, Serum Institutip nittartagaanut oqar-poq.

Kommune Kujalleq står overfor massive besparelser

Kommune Kujalleq skal nedbringe sit forbrug med 45-50 mio. kr. i 2025 som led i en genopretningsplan for kommunens økonomi. I 2026 venter yderligere sparekrav.

- Nu skal vi have bragt situationen under kontrol, og det er min vigtigste opgave nu at få klarhed over kommunens økonomi og få godkendt regnskaberne for 2022 og 2023 i indeværende år, så en kommende ny kommunalbestyrelse har det fulde overblik over kommunens økonomi, udtaler Stine Egede.

Økonomien er under voldsomt pres i Kommune Kujalleq, og nu har kommunalbestyrelsen vedtaget en stor genopretningsplan, der skal sikre, at kommunen får lov til at udvide sin kassekredit med 100 mio. kr.

Kommunen skriver i en pressemeddelelse, at låneoptagelsen skal godkendes af Naalakkersuisut, og at der stilles den betingelse, at lånet afvikles over fem år.

Planen betyder, at kommunen skal lave et årligt overskud på 35-40 mio. kr. svarende til, at driftsudgifterne skal nedbringes med 45-50 mio. kr. fra forbruget i 2024 til budget 2025.

Der skal derudover findes yderligere 20 mio. kr. årligt til afvikling af kassekredit, i årene 2026 til 2030, skriver kommunen.

Borgmester: Mange penge, der skal spares

Udmeldingen fra kommunen kommer, efter den i september indførte et ansættelses- og indkøbsstop, men dette tiltag har ikke været nok.

Tidligere på året kom det frem, at kommunen havde undladt at betale 40 mio. kr. i A-skatter og derfor havde oparbejdet en stor gæld, fordi pengene manglede i kommunkassen, da de er brugt til andre formål. Derudover har kommunen haft stigende udgifter til det sociale område og skullet bruge penge til køb af personaleboliger i Qaqortoq.

Borgmester Stine Egede (IA) siger, at hun er lettet over, at genopretningsplanen nu er godkendt:

- Det er vigtigt, at vi står sammen om at få kommunens økonomi på ret fode. Der er tale om rigtig mange penge, der skal spares ved at skære i budgetterne for rejser, anbringelser og indkøb, ligesom der skal spares på lønninger.

- Vi er blevet præsenteret for løsningsforslag der viser, at det er muligt at effektivisere på alle områder, udtaler borgmester.

Kæmper for at få overblik

Borgmesteren siger videre, at gælden ikke er opstået over natten:

- Havde kommunalbestyrelsen vidst, hvor vi stod ift. gældsætning i kommunen allerede i 2021 og havde lykkedes bedre med implementeringen af det nye økonomisystem, er jeg overbevist om, at vi ikke havde stået i denne situation i dag.

- Nu skal vi have bragt situationen under kontrol, og det er min vigtigste opgave nu at få klarhed over kommunens økonomi og få godkendt regnskaberne for 2022 og 2023 i indeværende år, så en kommende ny kommunalbestyrelse har det fulde overblik over kommunens økonomi, udtaler Stine Egede.

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Slagteriet Neqis omsætning har taget et dyk

Det underskudsplagede slagteriselskab Neqi oplevede i det seneste regnskabsår 2023/24 en nedgang i nettoomsætningen fra 34 til 28 millioner kroner, og bundlinjeresultatet endte med et minus på 1,05 millioner kroner, hvilket er 1,4 mio. kr. mindre end forrige års underskud.

Neqi A/S fik den 20. september godkendt sit regnskab og her fremgår det, at KNI-datterselskabet har reduceret antallet af medarbejdere med 17 procent fra 38 ansatte til 32. Samtidig er posten med personaleomkostninger dykket voldsomt fra 9,9 mio. kr. til 4,7 mio. kr.

Hvordan posten med personaleomkostninger kan dykke så meget, skyldes flere forhold, oplyser Neqi-direktør Ole Vestergaard til Sermitsiaq. Der er nemlig ikke tale om, at de seks færre medarbejdere fik en gennemsnitlig løn på 866.000 kr., hvilket ville svare til reduktionen i personaleomkostninger på 5,2 mio. kr.

Ny regnskabspraksis

Han oplyser, at selskabet har valgt at ændre regnskabspraksis for "at nærme os industrinormen", som han udtrykker det. Det betyder, at de lønomkostninger, der er direkte produktionsomkostninger, nu indgår som en del af kostprisen på de varer, der produceres, lyder forklaringen.

- Reelt ser vi et mindre omkostningsniveau for personale på 1,5 mio. kr., hvilket skyldes en række faktorer: Forbedret drift, færre mængder i slagtingen i 2023 i forhold til 2022 og en outsourcing af vores rengøring, fortæller Ole Vestergaard.

Udsagn står i kontrast

Hvad angår "færre mængder i slagtingen" står dette udsagn i kontrast til, hvad der oplyses i ledelsesberetningerne for såvel 2022/23 som 2023/24, hvor der enslydende står:

"Herfra har selskabet tæt kontakt med områdets fåreavlere, der tilsammen producerer ca. 20.000 lam om året.

Lammene forarbejdes til 350 tons lammekød i forskellige udskæringer, inden de kvalitetsmærkes og sendes på markedet".

Det fremgår af regnskabet, at KNI A/S fortsat har i sinde at understøtte selskabet økonomisk, som efter KNI-skandalen viste sig at have kørt med store skjulte underskud igennem en længere årrække. Således måtte KNI A/S eftergive en gæld på hele 142,5 mio. kr. for at genoprette egenkapitalen i Neqi, hvilket skete i forrige regnskabsår.

Støtteerklæring

Af en note i regnskabet oplyser man følgende:

- Selskabets moderselskab KNI A/S har afgivet støtte- og tilbagetrædelseserklæring overfor selskabet, hvorfor selskabets fortsatte drift er sikret. Støtteerklæringen er gyldig frem til 31. marts 2025. Det er ledelsens vurdering at støtteerklæringen vil blive forlænget, hvis det er krævet for at sikre selskabets fortsatte drift efter støtteerklæringens udløb.

I selve ledelsesberetningen bliver en fremtidig redningsplan for Neqi A/S ikke nævnt.

Bestyrelsessekretariatet under Formandens Departementet kunne tilbage i august over for Sermitsiaq oplyse, at der fortsat arbejdes på en løsningsmodel om Neqis fremtid, hvor flere ejerskabsmodeller indgår i overvejelserne.

Forhandlingerne foregår mellem en tværdepartemental arbejdsgruppe og KNI-ledelsen.

Neqis egenkapital er i årsregnskabet opgjort til godt seks mio. kr.

Lammeslagtninger afsluttet

Om de to seneste og vigtige slagtemåneder oplyser direktøren, at man i sidste uge afsluttede årets lammeslagtninger, hvorefter man er gået i gang med kvægslagtingerne.

- Det har været en udmærket slagtesæson uden de store driftsforstyrrelser, oplyser han.

Ombudsmandi: Kommune Kujalliup innuttaasu- mut aalajangiinnermini oqaatsit atugaiajuusaarnarlunnartut

KOMMUNE KUJALLEQ

Kommune Kujallermini arnaq meeqqanut tunngasumik suliami ingerlatsivimmit inussiarniitsumik naleqqutinnngitsumillu pineqarpoq, Inatsisartut Ombudsmandia naliliivoq.

Pisortat oqartussaataat inussiarnersumik aamma qajassu-artumik innuttaasumut pissuseqassapput. 2023-mili aprili-mi Kommune Kujallermini innuttaasumut tunngatillugu tamanna sumiginnarneqarpoq.

Taamatut inerniliivoq Inatsisartut Ombudsmandiat nivarsiaqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissamik kommunip aalajangiinera misissoreerlugu.

- Meeraq pingasuinnarnik ukiulik allaat suna toqqissisimarnarnerunersoq nammineq aalajangiisinnasutut isigisinnagakku naliliinerput naapertorlugu assut isumakulunnarpoq, taamani Kommune Kujalleq nivarsiaqqap arnaanut allap-poq.

- Meeqqavit isumannaatsumik sutigut tamatigut ineriikiar-torlutik inuuneqarnissaat salliunnagu, angutit assigiinngitsut aapparilertarnissaat pissutigalugu meeqqavit pisariaqartitaanik isumaginnissimanginnerit pissutigalugu meeqqat immikkut pisariaqartitsilersimammat ikorsiivigineqarta-riaqarpoq, aalajangiinnermi nangilluni allassimavoq.

Oqaatsilli taamaattut nikaginninnerupput pisariaqanngitsumilluajuallatsinerullutik, aamma oqartussaasunut tatigin-nikkunnaassutaasinnaapput, ombudsmandi isumaqarpoq.

Kommune Kujalleq: Ataasiaannarluni pisoq

Aamma isumaginninnermi peqquserluuteqarnissamik kom-muni innuttaasumik pasinarsaasoorsimasoq ombudsmandi

isumaqarpoq.

- Ombudsmandi isumaqarpoq aalajangiinnermi oqaatsit ator-neqarsimasut ingerlatsinnermi pissuserissaarnissamut atatil-lugu, pisortat oqartussaataatut innuttaasup tungaanut oqaa-tigineqarsimasut periutsinut naapertuutinnngitsut.

Ombudsmandip paasinninnera naapertorlugu, tamaat isiga-lugu inussiarniillisaarnerullunilu nikassaanertut nipaqartin-neqartoq. Tamanna ombudsmandimitajuusaarnartorujussu-artut isigineqarpoq, Ombudsmandi allappoq.

Suliaq pitsaanerusequmik ingerlanneqarsimasinnaagaluartoq, kommunip ombudsmandimut akissummini nammineq up-pernarsarpaa:

- Kommune Kujalleq sutigut tamatigut ingerlatsinnermi pis-suserissaarnissamik malinninniarsarivoq, taamaalilluni innuttaasumut tatigeqatigiinneq siunertarinqartoq angune-qassalluni – tassunga ilanngullugu angjaoqqaaq pineqartoq. Taamaattumik aalajangiineq pineqartoq ataasiaannarluni pisutut isigineqartariaqarpoq, Kommune Kujalliup siunerta-risaanut, tassalu innuttaasumik ajunnginnerpaamik suleqa-teqartoqartariaqarnermik malinninngitsaq.

Kommune Kujalleq sipaarniuteqangaassaaq

Kommune Kujalleq aningaasaqarnermik iluarseeqqinnissamut pilersaarusiarnut atatillugu 2025-mi atuinini 45-50 millionit koruuninik annikillissavaa. 2026-mi sipaarniuteqaqqittoqassaaq.

- Maanna pisut aqunnialissavavut suliaasaralu pingaarnerpaaq maanna tassaalerpoq kommunip aningaasaqarnera erseqqissumik qulaajassallugu, kiisalu naatsorsuutit 2022 aamma 2023-mut ukioq manna akuerineqartissallugit, taamaallutik kommunalbestyrelsit nutaat kommunip aningaasaqarnerata qanoq issusianik takunnissinnaallualerniassamata, Stine Egede oqarpoq
Assiliisoq: Leiff Josefsen

Kommune Kujallerimi aningaasaqarneq ilungersunartorujussuuvoq, maannalu tigorianaagassanik 100 millionit koruuninik qaffaernerup akuerineqarnissaanik qulakkeerinittussaq aningaasaqarnermik iluarseeqqinnissamut pilersaarusiarnut annertooq kommunalbestyrelsip akueraa.

Taarsigassarsinissaq Naalakkersuisunit akuerineqaqqaartariaqartoq, taarsigassarsiallu ukiut tallimat ingerlaneranni akilerneqassasut piumasaqaatigineqartoq, kommuni tusa-gassiuutinut nalunaarummi allappoq.

Kommunep ukiumut 35-40 millionit koruuninik sinneqartooruteqarfiusunik missingersuusiornissaanik tamanna isumaqarpoq, tassa ingerlatsinermit aningaasartuutini 2024-mi atuinermit 2025-mut missingersuutini ingerlatsinermit aningaasartuutit 45-50 millionit koruuninik appartinneqassapput.

Tamatuma saniatigut ukiuni 2026-mit 2030-mut tigorianaagassatut atorallakkanik akilersuinissamut ukiumut 20 millionit koruunit nassaarineqartassallutik, kommune allappoq.

Borgmesteri: Aningaasarpassuit sipaarneqassapput
Septembarimi atorfinitsitsinerit pisiarnerillu unitsikkallarneqareersullu kommuni taama nalunaaruteqarpoq, tamannali naammanngilaq.

Ukioq manna siusinnerusukkt paasineqarpoq kommuni 40 millionit koruuninik akileraarutinut A-nut akiliisimanngit-

soq, taamaallunilu aningaasat allanut atorneqarsimammata kommunillu karsiani aningaasat amigaatigineqarmata, kommune akiitsoqangaalersimavoq. Tamatuma saniatigut kommuni isumaginninnermut aningaasartuuteqarnerulersimavoq, Qaortumilu sulisunut inissianik pisisariaqarsimalluni. Aningaasaqarnermik iluarseeqqinnissamut pilersaarusiarnut akuerineqarnera nuannaarutigalugulu eqqissiallaatigalugu, borgmesteri Stine Egede oqarpoq:

- Ataatsimoorluta kommunip aningaasaqarneranik aaqqiiniaqatigiinnissarput pingaaruteqarpoq.

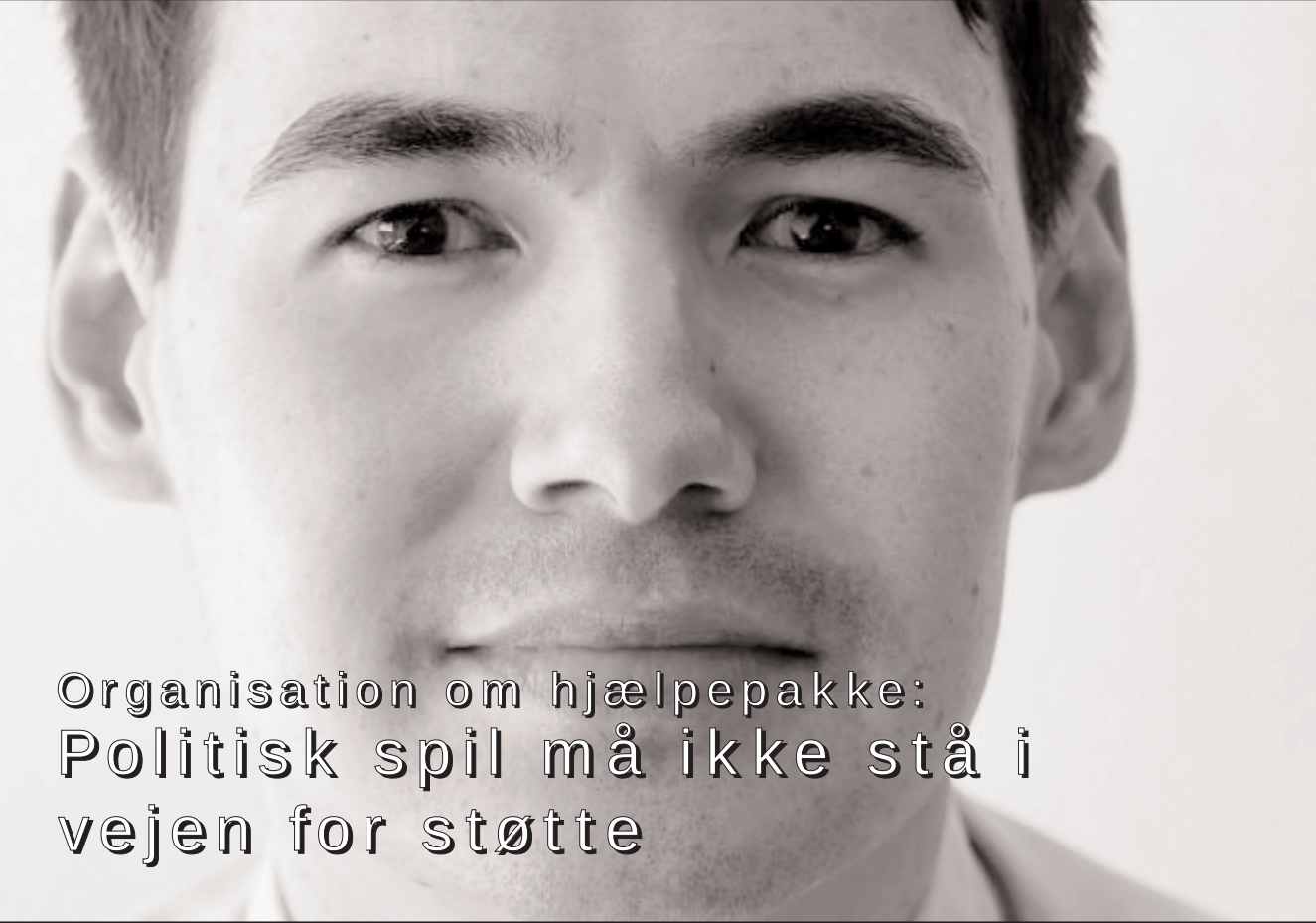
Aningaasarparujussuit pineqarput, taakkulu angalanermut, meeqqanik inissiinermit pisiniarnermullu missingersuutini appaanikkut ileqqaarutigineqassapput, kiisalu akissarsiati-gut ileqqaarniartoqassalluni.

- Aaqqiissutissatut siunnersuummik sutigut tamatigut pisa-riillisaasoqarsinnaanerani takutitsisumik saqqummiivigineqarpugut, borgmesteri oqarpoq.

Takunnissinnaallualerniarneq ilungersuutaasoq
Borgmesteri nangilluni oqarpoq akiitsoqarneq unnuap ingerlanerani pinngitsoq:

- Akiitsoqarnitsigut inissisimanerput 2021-mili ilisimareer-simasuugutsigu, aningaasaqarnermillu aqutsissummut nutaamut ikaarsaarnerput iluatsilluarnerusimasuugutsigu, qularinngilara ullumikkut taama inississimalersimanavi-anngikkaluartugut.

- Maanna pisut aqunnialissavavut suliaasaralu pingaarnerpaaq maanna tassaalerpoq kommunip aningaasaqarnera erseqqissumik qulaajassallugu, kiisalu naatsorsuutit 2022 aamma 2023-mut ukioq manna akuerineqartissallugit, taamaallutik kommunalbestyrelsit nutaat kommunip aningaasaqarnerata qanoq issusianik takunnissinnaallualerniassamata, Stine Egede oqarpoq.

Organisation om hjælpepakke: Politisk spil må ikke stå i vejen for støtte

Politikerne i Inatsisartut har sagt, at de ikke vil gøre mere for selvstændige ramt af storisen i Sydgrønland. Det kan få store konsekvenser for hele samfundet, mener Miki Jensen.

For et par uger siden blev den lovede hjælpepakke til turistoperatører i Sydgrønland afvist.

Det kan man efterhånden godt have glemt, da sagen siden da mere har handlet om et politisk spil mellem medlemmerne i Finans- og Skatteudvalget.

Og det ærgrer i den grad Miki Jensen, der er direktør i Innovation South Greenland:

- Jeg synes, det er ærgreligt, at de seneste artikler har handlet mere om politik end problemet og dets omfang, siger han.

- Jeg vil opfordre politikerne til at se på problemet igen og forsøge at finde en løsning fremfor at fokusere på, hvem der har sagt hvad og hvornår i denne her sag, siger han.

Frygt for fremtiden

Organisationen, Miki Jensen repræsenterer, forsøger i samarbejde med Kommune Kujalleq at fremme erhvervslivet, turismeudvikling og iværksætteriet i Sydgrønland.

Men det kan blive utroligt svært, hvis der ikke kommer en hjælpende hånd fra politisk side.

Det kan få store konsekvenser for en region, der allerede er hårdt ramt økonomisk:

- Det er en alvorlig situation. Et er, at virksomheder er tvunget til at lukke, men der er også mange mennesker, som vil miste deres arbejdspladser, siger Miki Jensen.

- Det er en stor frygt i en region, som i forvejen er presset og har brug for alle gode kræfter for at skabe udvikling.

Selvfølge at der var støtte

Det kom som en overraskelse for mange, da udvalget i midten af oktober stemte nej til ansøgningen om en hjælpepakke til turistoperatørerne i syd.

Mest af alt for naalakkersuisoq for erhverv, Naaja Nathanielsen, som stod bag ansøgningen:

- Når jeg kommer med et oplæg, som er gennearbejdet og godkendt i naalakkersuisut, og overdrager det til et udvalg på baggrund af et ønske fra koalitionen, så regner jeg da med, at der også er et flertal til det forslag, sagde hun dengang.

Hele balladen med hjælpepakkerne udstiller en skrøbelig koalition, der ikke står så fasttømret som tidligere.

Derfor har KNR siden den 23. oktober forsøgt at få et interview med Múte B. Egede - manden med det overordnede ansvar for naalakkersuisut og koalitionsamarbejdet.

Vi ville blandt andet gerne have spurgt ham:

Om han deler Naaja Nathanielsens opfattelse af, at der var enighed i naalakkersuisut om hjælpepakken?

Om man kan stole på løfter fra naalakkersuisut fremover?

Om man stadig kan tale om en samlet koalition?

Hvad denne sag betyder det for det videre samarbejde?

Der skulle dog gå en uge før, vi endelig fik svar fra formanden, der gennem sin ministersekretær kort svarede:

“Formanden for Naalakkersuisut henviser til Naalakkersuisoq Naaja H. Nathanielsens seneste udtalelser og har ikke yderligere at tilføje.”

Og ligesom Naaja Nathanielsen havde Miki Jensen også regnet med, at det var en selvfølge, at turistoperatørerne i syd ville få den hjælp, de har så hårdt brug for:

- Vi havde en klar forventning om, at det ville blive stemt igennem. Det var den melding, vi fik fra både borgmesteren, naalakkersuisut og andre aktører.

Store samfundskonsekvenser

For Miki Jensen kan se, at det kan få store konsekvenser -

ikke kun for den enkelte turistoperatør, men for hele samfundet - hvis der ikke bliver fundet en løsning på problemet:

- Vi står jo overfor nye lufthavne, flere krydstogtskibe og samtidig har budskabet fra politisk side været, at vi skal satse mere på turismen.

- Men det her bliver et stort tilbageslag for turismen, hvis vi mister virksomheder og arbejdskraft. Det kommer ikke bare tilbage igen til næste år. Det tager tid at bygge op, siger Miki Jensen.

Derfor håber direktøren i Innovation South Greenland også for en gangs skyld, at politikerne laver løftebrud og ikke står ved deres budskab om, at sagen er afsluttet.

- Der skal ses på en løsning. Politikerne er stort set enige om, at der er et problem, men ikke hvordan det skal løses. Vores budskab er, at man finder en redningsplanke, så de her turistoperatører kan overleve, afslutter Miki Jensen.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag 08.00 - 16.00

Lørdag 08.00 - 13.00

Søndag LUKKET

Derefter betjening via automat

Orsersuinerit ulluinnarni pisarpoq nal. 08.00 - 16.00 akornanni.
Illoq orsernissaanut inniminniineq ulloq ataaseq siqqullugu pisassaaq.

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 16.00.
Bestilling til udbringning skal ske en dag i forvejen.

Qaqortumi iliseriaatsip allanngornera Ændring af begravelsesprocessen i Qaqortoq

Amerlasuulluta ilisarsisimassaagut: asasagut toqukkut qimagukkaangata ilisaanissaat piareersarneqalertarput. Annaasagut pillugit aliasunnitsinni ulloq ilisiffissaq nal-liuttarpoq, taava oqaluffiup toqusut inaanukartarpugut nal. 11.00, illerfik matunngilaattaa naggammik tussiar-tarpugut illerfilu oqaluffimmut eqquttarparput. Taava angerlarallartarpugut, qasuersaalaarluta, atikkersoriar-lutalu nal. 13.00 sioqqutilaarlugu oqaluffimmukartar-pugut.

Prinsesselli qulaatungaani najugalinnut, taakkunatigullu Sivinganikasiani, Qummumi allaniluunniit ungasilaartuni najugalinnut ulappusernartarpoq, ingammik biileqanngitsu-nut, biilerunneqarnissamik periarfissaqanngitsunut pitsorlut-tunullu, tamakku saniatigut ilisinerup kingorna kaffillernis-samik piareersartunut. Taaneqartunik unammilligassallittaaq taxanut akiliuteqartariaqartarput, angerlarsimaffimmiit toqusut inaanut, tassannga angerlamut kiisalu ilisilernermi oqaluffimmut.

Taxanut sianerluni akineqaraanni.

Taamaammat ilagiit sinniisaat ilagiinniit arlaleriarlutik saaf-figineqartarsimapput maannalu ilisinerup ingerlariaasissaa nutaaq imaalisaaq:

Toqukkut qimagaasut ilisilernerni illerfik nal. 12.30 toqusut inaanit oqaluffimmut eqquttalissavaat, oqaluffimmiiginnar-tassapput, nal. 13.00-ilu ilisineq aallartikkaangat pisarnertut oqaluffimmut isertassapput.

Ilisinernittaaq naalagiarnarup naalernerani allannguut-tinnguaq una atulissaaq:

Tussiutip versia kingulleq tussiarneqaleraangat illerfimmik paarsisut illerfiup sanianut qeqartassapput Tussiutip naaler-nerani :I: taava angerlassaagut. :I: killikkaangatsigu illerfik oqaluffimmiit anninneqartalissaaq. Neriuppugut iliseriaaseq nutaaq ilagiinniit iluarineqalissa-soq ilisinernilu maannamiit oqilisaataalluassasoq.

Inussiamersumik inuulluaqqusillunga Ilagiit sinniisaat sin-nerlugit
Parma Andersen, Palaseqarfik Qaqortumi palasi

Flere af os kender det nok: nar vores kære forlader denne verden, så planlægges begravelsen. Midt i sorgen når vi til den dag, hvor den elskede skal begraves, så møder vi op til kirkens kapel kl. 11.00, synger den sidste sang inden kisten lukkes og kisten bæres ind i kirken. Så går vi hjem, hviler os lidt, skifter til tøj for begravelsen og møder op inden kl. 13.00.

For nogle, som bor på toppen af Prs. Benediktesvej, Sivinganikasias, Qummut eller andre steder, som ikke er så tæt på kirkerne, og er man uden bil eller ordentlige kørelej-lighed, eller er mobiliteten i kroppen et problem, bliver en meget travl begravelsesdag, fordi man er sikkert også i gang med at bage kager til kaffemik efter begravelsen.

Har man udfordringer med ovenstående koster det også taxipenge, bade fra hjem til kapellet, fra kapellet hjem og tilbage til kirken til selve begravelsen.

Altsa, hvis taxi svarer opkaldet.

Så menighedsrepræsentation har fået flere henvendelser fra menigheden i tidens løb og har udarbejdet en ændring til hvordan begravelser skal foregå:

De efterladte skal fremover bære kisten ind i kirken kl. 12.30, blive i kirken, hvorefter begravelsesgudstjenesten starter kl. 13.00, hvor de efterladte træder ind i kirkesalen som sædvanligt.

En lille ændring tilføjes ved slutningen af begravelsesguds-tjenesten: Ved den sidste salmevers stiller bærerne sig ved kisten

Ved den sidste sætning, som lyder: :
I: taava angerlassaagut. :I:, bæres kisten ud af kirken.

Vi håber at den nye begravelsesproces bliver godt modtaget af menigheden og at det letter begravelserne fremover.

Med venlig hilsen, på vegne af menighedsrådet
Parma Andersen, præst i Qaqortoq

Kommune Kujalleq får hjælp til sagsbehandling på børn, unge og handicapområdet

Kommune Kujalleqs udfordringer med tiltrækning og fastholdelse af socialrådgiveruddannet personale har stået på i flere år.

Kommunen har i dag mange børnesager, og mangler personale ressourcer, særligt i Nanortalik og Qaqortoq til at håndtere sagerne iht. lovgivningen. Derfor rettede Borgmester Stine Egede henvendelse til Naalakkersuisut og i september 2024 for at bede om hjælp til at håndtere situationen med manglende sagsbehandlerkapacitet.

-Vi har i et par år måttet bruge eksterne konsulenter til at arbejde med sagerne indenfor børn, unge og handicapområdet. De har løftet en masse opgaver og lettet presset der er på vore egne ansatte, men vores økonomi sætter grænse for brugen af konsulenterne, som er meget dyre for kommunen, påpeger Borgmester Stine Egede.

Efter borgmesteren rettede henvendelse om hjælp er der fremsendt data til Naalakkersuisut om personalesituationen på det sociale område og hvor mange sager der er registreret indenfor de forskellige områder. Kommunen har oplyst Naalakkersuisut, at socialforvaltningen har omkring 300 handicapsager og 857 åbne sager på børn og ungeområdet som kommunen ikke har ressourcer til at håndtere.

-Vi har naturligvis taget bekymringerne fra det sociale område meget alvorligt. Naalakkersuisut har fra starten været lydhøre overfor vores anmodning om hjælp. Jeg har været spændt på at se hvilken form for hjælp Naalakkersuisut ville komme med. Det vigtigste for mig er, at borgerne får den hjælp de har ret til, og det får borgerne nu, siger

Borgmesteren.

I praksis betyder det, at ledelsen og forvaltningen af de nævnte områder vil blive varetaget af Departementet for Børn og Unge indtil videre. De resterende områder indenfor socialområdet, dvs. offentlig hjælp og ældreområdet, vil blive varetaget af kommunen.

-Vi har i dag orienteret alle medarbejdere i socialforvaltningen om situationen og imødeser nu en god overdragelse til Naalakkersuisuts instruktionsbeføjelse, så det sikres at der sker den fornødne sagsbehandling på børn, unge og handicapområdet i kommunen, afslutter Stine Egede

 allu design

**Sydgrønlands
designbureau**

info@allu.gl
www.allu.gl

UNILLATSIARNEQ • PAUSE • UNILLATSIARNEQ

			9			1	4	
8	1		6		3			
9				1	4	3	8	
1						7	5	
3	6						2	8
	8	5						3
	3	1	8	2				7
			1		9		6	2
	5	9			7			

4			2	1	9		8	5
		2		6	4			
5			3			4	9	
3			8		2	1		
				9				
		9	1		3			6
	3	5			8			4
			7	4		3		
6	8		9	3	1			7

3		2	8	9			5	6
6	9	1	3					7
				2	9			
5	4						2	9
			6	8				
2					8	7	9	5
9	3			1	7	8		4

				1	7			2
			6					9
	2	3	9				5	
9		6		3		7		
			7		1			
		5		9		4		3
	6				2	9	1	
8					4			
4			1	7				